

Shirley Temple a fost pe la noi

Notița biografică a lui Shirley Temple întocmită de „Departamentul Publicității” al casei Fox începea cu vorbele:

„Shirley, cap auriu, nu e numai cea mai celebră fetiță din lume. Ea mai e și aceea care ocupă cea mai extraordinară situație ocupată vreodată pe lume de vre-un copil în tot cursul Istoriei”.

Intr-adevăr, de îndată ce ea apare, (Massachusetts-ul se înduioșează, Dakota se topește, Texas varsă lacrimi de bucurie (Bringuier).

Soții Temple, părinții ei, erau niște mici funcționari în Santa Monica, lângă Hollywood. Nimic nu vestea ieșirea lor din această pașnică mediocritate. El era angajat la o bancă, ea casnică. Mai aveau și doi băieți, deja mari, în anul (1929) când s-a născut Shirley. Împlinea 5 ani în seara când, pentru prima oară în viața ei, fu dusă să vadă un film pentru și despre copii. La ieșire, un individ se repezi la soții Temple, o luă pe Shirley în brațe, o ridică pînă la înălțimea ochilor lui, o privi, o depuse la loc pe pămînt și zise părinților ei așa: „Eu sînt Jay Cowey, muzicantul. Pregătim un film în care avem nevoie de o fetiță. A dumneavoastră am impresia că se potrivește. Aduceți-mi-o miine la studio”.

Shirley își croi locul din prima dată. N-avut nevoie să zîmbească amabil. Nu prea e înaltă pentru vîrsta ei, dar voinică, rotofee, destul de groasă-n talie. Fața ei e aproape totdeauna gravă, gînditoare. Apoi, brusc, trece pe acolo zîmbetul ei, care îi închide ochii pînă ce nu mai lasă din ei decît două creștături din care țîșnește o mică licărire albastră și malițioasă.

Multă vreme, spune doamna Temple, Shirley n-a știut că joacă și că e filmată. De acord cu regizorii de la Fox, nu o mai duceam să vadă filme.

Cînd filmă, o petreceam pînă în studio, și ne trebuiau vreo două-trei zile pînă să se simtă în largul ei cu regizorul, cu teh-

nicienii. Ii scotea pe toți prieteni; și joaca începea:

— Hai să ne jucăm de-a fetița care nu vrea să se despartă de bunicul ei, îi spuneam moi.

Și ea se arunca în joc, plîngea, se agăța de picioarele actorului bărbos.

Era perfect, dar se pierdea un timp infinit și toată această mizanscenă cerea răbdare, precauții. Totuși ne sileam să tot amînăm momentul cînd Shirley va afla despre gloria ei și va pierde acea nepăsare a copiilor de vîrsta ei, poate și odihna, poate și fericirea. Foloseam stratagemile cele mai complicate ca să împiedicăm ca vestea popularității ei să ajungă pînă la urechile ei. Un lucru însă îl uitasem, anume că de curînd învățase să citească. Putea să silabisească. Și așa, într-o seară, soțul meu și cu mine, o aduceam acasă de la studiouri. La o răscruce, mașina a trebuit să se oprească. Shirley se uita pe geam. Deodată, privirea i se întepenește, o vedem cum roșește și că face un efort ca să descifreze ceva. După care se ridică, întinde brațul ca pentru a alunga un vis urît, și izbucnește în lacrimi.

— Eu !!! Asta sînt eu !!! striga ea.

Pe frontonul unui cinematograf, citise, în enorme litere de foc, cuvintele Shirley Temple. Numele ei.

Asta a răscolit-o așa tare, c-a trebuit să întrerupem filmările pentru cîtăva vreme. Cu un instinct uimitor, ea înțelegea că pierduse dreptul la un destin normal de fetiță, că fericirea ei nu mai era la fel cu a altora, că era marcată pentru o sarcină pe care ea nu o alesese. Incet-încet, însă, se liniștea. O

surprindeam uneori cugetînd, cu frunțișoara ei încercîtită. Și tot ea a sfîrșit prin a-mi cere să reîncepem lucrul. Acum știa că jocul ei nu mai e joacă.

Și mai știa că acum ea e o actriță. Și că asta îi plăcea. Iar jocul ei suferi un mic decalaj, poate. Era mai puțin naturală. Dar mai îndemînatică.

Noi însă nu i-am schimbat deloc traiul. Rămînea o fetiță mică, crescută cu severitate. Avea o învățătoare, prietene de vîrstă ei care veneau să se joace cu dînsa. Nu ieșea din casă decît ca să se ducă la Studio și nu mă despărțeam de ea nici o clipă. Cînd turnam, eu mă așezam într-un colț al platoului și începeam să tricotez. N-am admis niciodată ca ea să se producă în reprezentații de gală sau să se facă din ea un afiș ambulant. În fiecare seară, la opt, își face rugăciunea și se duce să se culce. Câștigă o mulțime de bani, dar nimeni nu se atinge de ei. E interzis prin lege. Veniturile sînt depuse la bancă, pînă la majorat. Atunci o să fie bogată. Nu se ridică decît o mică parte, fixată de tribunal, atît cît e nevoie pentru întreținerea și educația ei. Și casa Fox îmi plătește mie un salariu de cincisute de dolari pe săptămînă ca să o „conduc“ (manage), ca s-o însoțesc pretutîndeni.

E o adevărată star în miniatură. La studio, ea are un mic bungalow, care îi slujește drept lojă. Acolo își ține ea păpușile și cărțile. Toate au dimensiuni la scară: mobilele, obiectele. I s-a cumpărat chiar și un mic automobil electric cu care se plimbă, grav, prin curte.

În „Miss Broadway“, alături de George Murphy

Shirley Temple. o înciniătoare domnișoară...

Încasează de asemenea sume considerabile de la firmele comerciale care vor să dea numele ei produselor lor. Toate articolele destinate copiilor în Statele Unite se numesc „Shirley”. Păpușile Shirley, rochițele Shirley, făina Shirley. Popularitatea ei crește pe zi ce trece.

Timpul, și el, trece. O să aibă zece ani. Dar în doi ani n-a crescut cu mai mult de trei centimetri. O să-și mai poată juca rolurile încă vreo câțiva ani. De altfel, casa Fox are un întreg program pentru dînsa. Ei se gîndesc că ea nu va înceta niciodată să joace. O să devină o fetiță măricică, pe urmă o domnișoară, pe urmă o femeie. N-are nici un motiv să-și piardă talentul.

Shirley are o profesoară de franceză, D-na Salemson, profesoară a multor vedete de la Hollywood. Își sărută ilustra elevă care în momentul acela are tot obrazul badijonat cu marmeladă. Și lecția începe. Doamna e asistată de guvernanta lui Shirley, care vorbește destul de bine franțuzește. Lecția nu e ca orice lecție. Lecția, ea nu o învață, ci vrea s-o joace, să facă din ea un

scheci, să o pună în scenă. Shirley se ridică, arată cu degetul și zice, autoritar :

— Astăzi o să ne jucăm de-a comisarul de poliție. Eu sînt comisarul. Tu, doamnă Salemson, tu ești un polițist, și tu un hoț. Aduceți pe hoț la mine. Cum se zice hoț pe franțuzește ? Bine. Eu îl întreb ce a făcut. Cum se zice asta ?

I se spune. Doamna Salemson îi corectează frazele, îi indică cum trebuie să le pronunțe. Și lecția trece.

Un gazetar francez care era acolo de față (dl. Paul Bringuier) o ia pe fetița pe genunchi și-i spune :

— Îți aduci aminte, Shirley, de franțu-zoica aceea micuță care semăna cu tine și care venise să te vadă ? (E vorba de un concurs de „sosii” care avusese loc la Paris și a cărui câștigătoare venise să-i facă o vizită de curtoazie.)

Shirley se încruntă nițel, își mușcă buza :

— Da. Țin foarte bine minte. Era foarte drăguță. Cînd a trebuit să plece, plîngea. I-am dat păpușa mea cea mai frumoasă.

Shirley ia de gît pe domnul franțuz și-l sărută, și-i șoptește la ureche :

— Știi, nu trebuie să mă plîngi. Sînt fericită.

Apoi, foarte tare, pe franțuzește, pe un extraordinar ton de bătrînă englezoaică :

— Au revoir ! Sărută pe toți din partea lui Shirley !

Au existat mulți copii-minune în arhivele Hollywood-ului : Jackie Coogan, Jackie Cooper, micul lord Fred Bartholomew, apoi „Dead End Kids”, copiii din filmul „Înfundătura”, „Îngeri cu fețe murdare” și cîți alții. Dar Shirley n-a fost copil-minune, ci o actriță bună, conștiințoasă, conștientă că are talent, conștientă într-o bună zi, că nu mai are nimic de spus în această meserie. Astăzi, se ocupă cu treburi politice, în care are, pare-se, un egal talent și un entuziasm egal cu cel de odinioară pentru arta dramatică. Am vorbit cu ea cînd a fost la București. I-am spus că noi românii o adorăm, toți, cu excepția unei cronicărese care îi reproșă că nu are nimic excepțional, că adică oglindește idealurile banale a milioane și milioane de oameni banali. Am întrebat-o dacă e de acord că Napoleon a fost un om „excepțional”. În tot cazul, Anatole France spunea despre el : „Gîndea exact ca ultimul din carabinierii lui ; dar o făcea cu o putere excepțională”. La fel, despre Voltaire, despre care spunea că „vorbea ca nimeni limbajul tuturor”. Acea cronicăreasă o mai acuza pe Shirley că „dănsază și cîntă în mod cu totul convențional”. Am întrebat-o pe Shirley cum își închipuie ea pe cineva care ar cînta și ar dansa în mod neconvențional. „Știu și eu ?” îmi răspunse ea. Poate, de pildă, dacă ai dansa prin telefon ? Sau dacă ai cînta prin telegraf ?”